

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Gabriely Bašné a soudkyň JUDr. Evy Pechové a Mgr. Martiny Weissové ve věci

žalobce:

P. R.

zastoupen advokátem JUDr. Františkem Horákem
se sídlem náměstí T. G. Masaryka 202/24, 796 01 Prostějov

proti

žalované:

Česká advokátní komora

se sídlem Národní 16, Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 15. 2. 2019, č. j. 10.01-000082/19-006,

takto:

- I. Rozhodnutí České advokátní komory ze dne 15. 2. 2019, č. j. 10.01-000082/19-006, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Soud přiznává JUDr. Františku Horákovi odměnu za zastupování ve výši 6 800 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Městského soudu v Praze do jednoho měsíce od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

- IV. Zástupce JUDr. František Horák se vyzývá, aby ve lhůtě do jednoho týdne od doručení tohoto rozhodnutí sdělil soudu číslo svého bankovního účtu, popřípadě svůj požadavek na poukázání předmětné částky poštovní složenkou.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání a zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí, jímž žalovaná rozhodla, že žalobci nebude Českou advokátní komorou určen advokát k poskytnutí právní služby podle § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění rozhodném (dále jen „zákon o advokacii“).
2. Soud ze správního spisu zjistil, že žalobce se na žalovanou obrátil s žádostí o právní službu pro fyzickou osobu (§ 18c zákona o advokacii) ze dne 15. 1. 2019. Žalobce požádal o určení advokáta pro řízení před Ústavním soudem, konkrétně pro zastoupení u Ústavního soudu ve věci ústavní stížnosti proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 16. 11. 2018, č. j. 12 Co 486/2018-533 (dále jen „usnesení krajského soudu“).
3. Předseda žalované po provedeném dokazování rozhodl žalobou napadeným rozhodnutím tak, že žalobci nebude advokát k poskytnutí právní služby určen. V odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí žalovaná uvedla, že žalobce požádal o určení advokáta k zastoupení při podání ústavní stížnosti k Ústavnímu soudu proti usnesení krajského soudu, kterým bylo potvrzeno usnesení Okresního soudu v Prostějově ze dne 28. 11. 2017, č. j. 24 EXE 61/2012-451 (dále jen „usnesení okresního soudu“). Usnesení okresního soudu bylo vydáno ve věci „*pro 43 000 Kč, pro náklady oprávněného v této exekuci a pro náklady exekuce pověřeného soudního exekutora – o návrhu povinného na zastavení exekuce a o návrhu povinného na odložení provedení exekuce*“ a bylo jím rozhodnuto výrokem pod bodem I. tak, že řízení o návrhu povinného ze dne 24. 11. 2016 na zastavení exekuce nařízené proti němu usnesením Okresního soudu v Prostějově ze dne 12. 1. 2012, č. j. 24 EXE 61/2012-29, kterou vede pověřený soudní exekutor Mgr. Marcel Kubis, Exekutorský úřad Šumperk, pod jeho sp. zn. 139 EX 00279/12, se zastavuje; a výrokem pod bodem II. byl návrh povinného ze dne 24. 11. 2016 na odložení provedení exekuce nařízené proti němu usnesením Okresního soudu v Prostějově ze dne 12. 1. 2012, č. j. 24 EXE 61/2012-29, kterou vede pověřený soudní exekutor Mgr. Marcel Kubis, Exekutorský úřad Šumperk, pod jeho sp. zn. 139 EX 00279/12, zamítnut.
4. Žalovaná konstatovala, že podmínky podání ústavní stížnosti upravuje § 72 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění rozhodném (dále jen „zákon o Ústavním soudu“), podle kterého lze ústavní stížnost podat ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí o posledním procesním prostředku, který zákon stěžovateli k ochraně jeho práva poskytuje; takovým prostředkem se rozumí řádný opravný prostředek, mimořádný opravný prostředek, vyjma návrhu na obnovu řízení, a jiný procesní prostředek k ochraně práva, s jehož uplatněním je spojeno zahájení soudního, správního nebo jiného právního řízení. Přičemž v případě nesplnění těchto podmínek Ústavní soud stížnost odmítne jako nepřipustnou. Poukázala na to, že z poučení na straně 3 usnesení krajského soudu vyplývá, že proti (první) části usnesení, kterou bylo rozhodnuto o návrhu žalobce na zastavení exekuce, je možno podat dovolání k Nejvyššímu soudu; proti druhé části usnesení, kterou bylo rozhodnuto o návrhu žalobce na odklad provedení exekuce, není dovolání přípustné. Uvedla, že žalobce ve své žádosti požaduje určení advokáta k podání toliko ústavní stížnosti proti celému usnesení krajského soudu; přičemž proti části tohoto usnesení není ústavní stížnost přípustná. Uzavřela, že žalobce v žádosti neuvedl a neprokázal, že v dané věci bylo vydáno rozhodnutí, které je posledním procesním prostředkem v dané věci. Žádost tak

vyhodnotila jako částečně předčasnou, a proto ji posoudila jako zjevně bezdůvodné uplatňování či bránění práva dle § 18c odst. 5 zákona o advokacii.

5. V žalobou napadeném rozhodnutí žalovaná rovněž poukázala na to, že ve svém systému eviduje 68 žádostí žalobce o určení advokáta k poskytnutí právní služby, ačkoliv je tento institut práva zaměřen k zajištění jedné konkrétní právní služby v nezbytně nutném rozsahu a nikoliv k poskytování generální právní pomoci ve všech žalobcem vedených sporech a řízeních. Dovodila tak, že se ze strany žalobce jedná o zneužívání práva na bezplatnou právní pomoc dle § 18c odst. 5 zákona o advokacii.
6. Závěrem žalovaná shrnula, že žalobce nesplnil podmínky dle § 18 odst. 2 a § 18c odst. 5 zákona o advokacii, s nimiž by zákon spojoval vznik práva na určení advokáta k poskytnutí právní služby, tudíž žádosti žalobce vyhověla.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalované

7. Žalobce v podané žalobě, ve znění podání ze dne 12. 2. 2020, uvedl, že žalobou napadené rozhodnutí považuje za nezákonné a nesprávné. Namítal, že žalovaná jednala přepjatě formalisticky a bez opory v § 18c zákona o advokacii, zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění rozhodném (dále jen „o. s. ř.“) a se svou dosavadní rozhodovací praxí.
8. Uvedl, že žalovaná své rozhodnutí odůvodnila tím, že bylo povinností žalobce primárně podat dovolání dle poučení v usnesení krajského soudu; jelikož tak žalobce neučinil, nevyužil poslední opravný prostředek před podáním ústavní stížnosti k Ústavnímu soudu a nebyl se svou žádostí úspěšný. Poukázal však na to, že hodnota věci v usnesení krajského soudu, tedy hodnota exekuce činila 43 000 Kč, tedy méně než 50 000 Kč, a dovolání tudíž nebylo dle § 238 odst. 1 písm. c) o. s. ř. přípustné. Byl přesvědčen, že žalovaná měla tuto skutečnost hodnotit při rozhodování o určení advokáta pro řízení před Ústavním soudem, což neučinila, když se řídila pouze nesprávným poučením krajského soudu o přípustnosti dovolání. Nesouhlasil, že bylo jeho povinností primárně důvěřovat ve správnost poučení uvedeném v usnesení krajského soudu. Zopakoval, že dovolání proti usnesení krajského soudu bylo ze zákona nepřípustné podle § 238 odst. 1 písm. c) o. s. ř., tudíž takové dovolání by bylo bezdůvodným uplatňováním práva. Názor žalované týkající se bezdůvodného uplatňování práva měl za nesprávný, neboť proti celému usnesení krajského soudu nebylo dovolání přípustné. Uzavřel, že prokázal, že usnesení krajského soudu bylo v dané věci posledním procesním prostředkem a ústavní stížnost tak byla přípustná.
9. Žalobce dále nesouhlasil s tvrzením, že z jeho strany jde o zneužívání práva na bezplatnou právní pomoc, když žalovaná eviduje 68 žádostí žalobce k poskytnutí právní služby. Namítal, že žalovaná uvedla těchto 68 žádostí jen v obecné rovině, aniž by zohlednila souvislosti věci a jak o žádostech žalobce bylo rozhodnuto. Vysvětlil, že tyto žádosti byly vždy jen pro potřebu dovolání či ústavní stížnosti, přičemž poukázal na své tíživé majetkové a jiné poměry, neboť není a nebylo v jeho možnostech si z vlastních finančních zdrojů zajistit zastoupení pro mimořádné opravné prostředky, či pro podání a sepsání specifické žaloby. Dodal, že zmíněný počet žádostí je za období cca 10 let, tj. cca od roku 2009 doposud. Upozornil, že žalovaná pokaždé jeho žádosti vyhověla.
10. Namítal rovněž, že se žalovaná nevypořádala se všemi důkazy ani jednotlivými poznatky, které žalobce k žádosti doložil, zejména s usnesením okresního soudu a usnesením krajského soudu, a nesprávně tyto důkazy vyhodnotila. Zopakoval, že žalovaná zcela ignorovala poznatek o hodnotě sporu exekuce ve výši 43 000 Kč, ze kterého vyplývala nepřípustnost dovolání, nijak se jím nezabývala a v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí tuto skutečnost zcela opominula.
11. Uvedl, že žalobou napadeným rozhodnutím došlo k *denegatio iustitiae*. Poukázal na to, že zákonná úprava stanoví obligatornost právního zastoupení navrhovatele u Ústavního soudu, v případě žalobce v řízení o ústavní stížnosti vedené pod sp. zn. II. ÚS 500/19. Dodal, že v důsledku

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

negativního rozhodnutí žalované o určení advokáta dojde k procesnímu odmítnutí podané ústavní stížnosti, a tedy nastane situace označovaná jako *denegatio iustitiae*. Namítal, že žalobou napadeným rozhodnutím bylo porušeno jeho právo na přístup k soudu zakotvené v čl. 36 odst. 1 a 2 a čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Nad to z ústavních interpretačních pravidel plyne, že v pochybnostech, zda žalobci svědčí právo na přístup k soudu či nikoliv, je nezbytné se přiklonit k výkladu svědčícímu ve prospěch výkonu tohoto práva, tj. *in dubio pro libertate*. Uvedl, že žalovaná rovněž porušila jeho právo podle § 18c zákona o advokacii.

12. Žalobce navrhl soudu, aby zrušil žalobou napadené rozhodnutí a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.
13. Žalovaná ve vyjádření k žalobě ze dne 18. 3. 2020 uvedla, že žalobu považuje za účelovou a nedůvodnou. Poté s odkazem na § 18c zákona o advokacii zdůraznila, že žalobce nemá právo na určení advokáta žalovanou *vždy*. Shrnula, že žádosti žalobce nevyhovující rozhodnutí odůvodnila dvěma důvody, v nichž spatřuje nesplnění podmínek, s nimiž by zákon spojoval vznik práva na určení advokáta k poskytnutí právní služby. Prvním důvodem je posouzení žádosti jako předčasné. Druhým důvodem je pak vyhodnocení žádosti jako žádosti zneužívající institut práva na bezplatnou právní pomoc dle úpravy dané zákonem o advokacii.
14. Pokud jde o první důvod, upřesnila, že žalobce neprokázal, že v dané věci chce brojit ústavní stížností proti soudnímu rozhodnutí, které je posledním procesním prostředkem v dané věci, tedy že žalobce nemá již jiný procesní nástroj, než podání ústavní stížnosti. Uvedla, že krajský soud poučení proti svému usnesení formuloval tak, že proti němu není odvolání přípustné, že dovolání není přípustné proti rozhodování o návrhu žalobce jako povinného v exekuci na odklad provedení exekuce a připustil dovolání proti rozhodování o návrhu žalobce jako povinného v řízení na zastavení exekuce (přípustnost dovolání ovšem odvolací soud podmínil v souladu se zněním o. s. ř.). Žalobce svou žádostí však žádal určit advokáta pro podání ústavní stížnosti proti *celému* usnesení krajského soudu. Žalovaná byla přesvědčena, že je rozhodnutím soudu vázána a nemůže si pro sebe činit jiný závěr, než soud formuloval.
15. Co se týče druhého důvodu, měla za to, že žádost žalobce zneužívá institut práva na bezplatnou právní pomoc. Uvedla časový přehled o žádostech žalobce: ke dni 5. 3. 2020 měl žalobce od 11. 3. 2011 podáno u žalované 71 žádostí o určení advokáta, z toho v 63 případech byl advokát určen, v 6 případech byla žádost zamítnuta a ve 2 případech byly žádosti vyřízeny bez rozhodnutí. Přičemž z uvedených 63 případů rozhodnutí o určení se 43 týkalo ústavní stížnosti, 14 dovolání, 11 občanského řízení, 1 trestního práva, 1 kasační stížnosti, 1 sociálního zabezpečení. Co se týče žádostí po novele zákona o advokacii od 1. 7. 2018, šlo o 6 žádostí, z toho byl 2 x advokát určen a 4 x žádost zamítnuta. Z uvedeného podle žalované vyplývá, že ne všechny žádosti žalobce se týkaly „mimořádností“, tedy dovolacích řízení a řízení před Ústavním soudem, a že v období od roku 2011 měl ke dni 5. 3. 2020 žalobce podáno celkem 71 žádostí o určení advokáta. Za hlavní považovala tendenci posuzovanou s účinností od 1. 7. 2018, kdy zákonodárce nově definoval podmínky určování advokátů k poskytnutí právní pomoci. Uvedla, že za toto období si žalobce podal 6 žádostí, a z toho 4 mu byly zamítnuty. Dovodila, že posuzované rozhodnutí proto pro žalobce není a nemohlo být dne 15. 2. 2019 nějakým novým přístupem žalované, a nemohlo jít o pro žalobce rozhodnutí překvapující.
16. Žalovaná zdůraznila, že postačuje, aby se soud se ztotožnil alespoň s jedním důvodem, pro který byla žádost žalobce zamítnuta.
17. Dále uvedla, že dne 20. 2. 2020 Krajský soud v Brně zaslal žalované s průvodním sdělením své usnesení ze dne 18. 4. 2020, a to jako usnesení opravné, kterým opravil své usnesení ze dne 16. 11. 2018, č. j. 12 Co 486/2018-533, tj. usnesení krajského soudu, tak, že správné poučení zní, že „proti tomuto usnesení není dovolání přípustné“. Zdůraznila, že odvolací soud vydal toto opravné usnesení dne 18. 4. 2020, zatímco žalovaná vydala žalobou napadené rozhodnutí již dne 15. 2. 2020.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

18. Závěrem poznamenala, že Ústavní soud ve své věci sp. zn. II. ÚS 500/19 o ústavní stížnosti žalobce směřující proti usnesení krajského soudu rozhodl dne 9. 4. 2020 tak, že ji odmítl.
19. Žalovaná navrhlá soudu, aby nedůvodnou žalobu zamítl.

III.

Posouzení žaloby

20. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání podle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), neboť žalobce i žalovaná s tímto postupem souhlasili.
21. Na základě podané žaloby přezkoumal Městský soud v Praze napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 s. ř. s.).
22. Žaloba je důvodná.
23. Při posouzení věci soud vyšel z následující právní úpravy:
24. Podle § 18 odst. 2 zákona o advokacii „*[t]en, kdo nespĺňuje podmínky pro ustanovení advokáta soudem podle zvláštních právních předpisů a ani si nemůže zajistit poskytnutí právních služeb jinak (dále jen „žadatel“), má právo, aby mu Komora na základě jeho včasné žádosti určila advokáta k poskytnutí a) právní porady podle § 18a nebo b) právní služby podle § 18c.*“
25. Podle § 18c odst. 5 zákona o advokacii „*[k]omora určí advokáta k poskytnutí právní služby žadateli, který osvědčil splnění zákonných podmínek, bez zbytečného odkladu. Komora žádosti nevyhoví, jestliže jde o zneužití práva nebo jde-li o zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva.*“
26. Podle § 72 odst. 3 zákona o Ústavním soudu „*[ú]stavní stížnost lze podat ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí o posledním procesním prostředku, který zákon stěžovateli k ochraně jeho práva poskytuje; takovým prostředkem se rozumí řádný opravný prostředek, mimořádný opravný prostředek, vyjma návrhu na obnovu řízení, a jiný procesní prostředek k ochraně práva, s jehož uplatněním je spojeno zahájení soudního, správního nebo jiného právního řízení.*“
27. Soud předně konstatuje, že podle právní věty rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 9. 2008, č. j. 6 Ads 19/2008-103, je rozhodnutí o určení advokáta Českou advokátní komorou (§ 18 odst. 2 zákona o advokacii) rozhodnutím v oboru veřejné správy a podléhá přezkumu ve správním soudnictví.
28. Soud ke skutkovému stavu věci uvádí, že ze správního spisu vyplývá a mezi účastníky není sporné, že žalobce žalovanou požádal o určení advokáta pro řízení před Ústavním soudem ve věci ústavní stížnosti proti usnesení krajského soudu. Žalovaná žádosti žalobce nevyhověla, neboť dospěla k závěru, že žalobce nesplnil podmínky stanovené § 18 odst. 2 a § 18c odst. 5 zákona o advokacii. Konkrétně měla za to, že žádost žalobce byla předčasná a je nutné ji posoudit jako bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva a že ze strany žalobce jde o zneužívání práva na bezplatnou právní pomoc. Sporným v dané věci tak bylo právní posouzení žádosti, resp. existence zákonných podmínek pro stanovení advokáta žalobci dle jeho žádosti.
29. Podle § 18c odst. 5 zákona o advokacii žalovaná žádosti nevyhoví, jestliže jde o zneužití práva nebo jde-li o zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva. Žalovaná své závěry o zjevně bezdůvodném uplatňování nebo bránění práva ze strany žalobce opřela o to, že podle § 72 odst. 3 zákona o Ústavním soudu lze ústavní stížnost podat ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí o posledním procesním prostředku, který zákon stěžovateli k ochraně jeho práva poskytuje, přičemž při nesplnění těchto podmínek Ústavní soud ústavní stížnost odmítne. Uvedla, že v usnesení krajského soudu, které žalobce k žádosti přiložil, bylo uvedeno, že proti části tohoto usnesení je možno podat dovolání k Nejvyššímu soudu. Vzhledem k tomu, že žalobce požadoval určení advokáta k podání ústavní stížnosti proti celému usnesení krajského

soudu, tj. nikoliv pouze proti části tohoto usnesení, dospěla k závěru, že žalobce neprokázal, že v dané věci bylo vydáno rozhodnutí, které je posledním procesním prostředkem v té dané věci, tudíž žádost žalobce vyhodnotila jako předčasnou. Žalobce s tímto postupem nesouhlasil. Namítal, že podle § 238 odst. 1 písm. c) o. s. ř. nebylo dovolání přípustné proti celému usnesení krajského soudu a že žalovaná neměla vycházet toliko z nesprávného poučení krajského soudu.

30. Soud konstatuje, že posouzení přípustnosti dovolání je zásadně věcí dovolacího soudu (to ostatně běžně judikuje Ústavní soud; srov. například usnesení Ústavního soudu ze dne 29. 6. 2006, sp. zn. II. ÚS 501/05). Soud však zároveň dodává, že tam, kde k odmítnutí dovolání dochází proto, že dovolání je výslovně zákonem považováno za nepřípustné, není z povahy věci po právní stránce dána žádná nejistota o výsledku dovolacího řízení (srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 11. 5. 2004, sp. zn. IV. ÚS 145/04). Soud uvádí, že v nyní projednávané věci je mezi účastníky (již) nesporné, že dovolání proti usnesení krajského soudu s ohledem na § 238 odst. 1 písm. c) o. s. ř. přípustné nebylo. Ačkoliv totiž žalovaná vyšla z poučení v usnesení krajského soudu, který proti části tohoto usnesení dovolání původně připustil, následně bylo krajským soudem vydáno opravné usnesení, kterým bylo usnesení krajského soudu opraveno postupem podle § 164 o. s. ř. ve spojení s § 211 o. s. ř. tak, že dovolání proti tomuto usnesení přípustné není. Dovolání tedy od počátku nebylo přípustné proti celému usnesení krajského soudu, a to již v době rozhodování žalované, neboť na přípustnosti, resp. nepřípustnosti dovolání vyplývající výslovně ze zákona nemohlo nesprávné poučení krajským soudem ničeho změnit.
31. Již v době podání žádosti žalobce přitom bylo nepochybné, že alespoň proti části usnesení krajského soudu dovolání přípustné nebylo. Již ve vztahu k této části usnesení krajského soudu tudíž nebylo možné dospět k závěru, že žádost žalobce byla předčasná; naopak se zjevně jednalo o rozhodnutí o posledním procesním prostředku, který zákon žalobci k ochraně jeho práva poskytoval. Jinými slovy, i pokud žalovaná vycházela z nesprávného poučení krajského soudu, nemohla bez dalšího dospět k závěru, že v celém rozsahu žádosti šlo o zjevně bezdůvodné uplatňování práva žalobcem z důvodu nevyčerpání všech procesních prostředků. Z usnesení krajského soudu bylo totiž zřejmé, že toto rozhodnutí bylo rozhodnutím o posledním procesním prostředku, který zákon žalobci k ochraně jeho práva poskytoval, neboť proti části (resp. ve skutečnosti proti celému) usnesení krajského soudu nebylo možné podat žádný řádný ani mimořádný opravný prostředek. Žádný jiný důvod, pro který by bylo možné dojít k závěru o zjevně bezdůvodném uplatňování nebo bránění práva, žalovaná neuvedla. Soud tak dospěl k závěru, že žalovaná ve věci zaujala nesprávný právní názor, čímž zatížila žalobou napadené rozhodnutí nezákonností.
32. Soud dodává, že nevyhověla-li žalovaná žádosti žalobce pouze pro to, že v žádosti výslovně neuvedl, že žádá o určení advokáta pro zastoupení před Ústavním soudem v řízení o ústavní stížnosti směřující proti *části* usnesení krajského soudu, přisvědčuje soud žalobci, že se jedná o přepjatý formalismus. Bylo na žalované, aby žádost žalobce posoudila komplexně včetně všech okolností případu. Pokud by žalovaná po takovém posouzení dospěla k závěru, že ve věci existuje legitimní důvod, který zjevně neumožňuje poskytnutí služby případně určeným advokátem, mohla by žádosti žalobce o určení advokáta nevyhovět. Žalovaná se však nemůže této své povinnosti zbavit pouhým odkazem na (nesprávné) poučení soudu a nepřesné vymezení věci žalobcem jakožto právním laikem. Soud v této souvislosti poukazuje rovněž na to, že podle § 18c odst. 6 zákona o advokacii žalovaná v rozhodnutí o určení advokáta vymezí věc, v níž je advokát povinen právní služby poskytnout, jakož i rozsah těchto služeb, a může v rozhodnutí o určení advokáta stanovit i další podmínky poskytnutí právních služeb. Žalovaná tedy mohla žalobci určit advokáta pouze ve vztahu k části věci, pokud měla za to, že ve zbývajících částech podmínky pro určení advokáta splněny nebyly. Žalovaná se však touto možností ani nezabývala, když zcela rezignovala na komplexní posouzení žádosti žalobce a zaujala proto ve věci nesprávný právní názor.

33. Žalovaná v žalobou napadeném rozhodnutí dále uvedla, že ve svém systému eviduje 68 žádostí žalobce o určení advokáta k poskytnutí právní služby, ač je tento institut práva zaměřen k zajištění jedné konkrétní právní služby v nezbytně nutném rozsahu a nikoliv k poskytování generální právní pomoci ve všech žalobcem vedených sporech a řízeních. Na základě tohoto strohého a zcela obecného konstatování dospěla k závěru, že ze strany žalobce jde o zneužívání práva na bezplatnou právní pomoc dle § 18c odst. 5 zákona o advokacii.
34. Druhým důvodem, pro který žalovaná v nyní posuzované věci nevyhověla žádosti žalobce o určení advokáta k zastoupení v řízení před Ústavním soudem, tedy bylo množství žádostí o určení advokáta k poskytnutí právní služby, které k ní žalobce podává. Soud zdůrazňuje, že žalovaná nevyhověla žádosti žalobce *a priori* z důvodu počtu jím podaných žádostí. Uvedený postup však podle soudu nemůže bez dalšího obstát. Soud je přesvědčen, že samotný počet podaných žádostí nemůže být sám o sobě důvodem pro nevyhovění žádosti žalobce. Žalovaná je povinna přihlídnout především k povaze věci, pro kterou ji žalobce žádá o určení advokáta. Je rovněž vhodné posoudit, v jakém období byly tyto žádosti podány, v kolika případech byl žalobce úspěšný atd. Takové úvahy však v žalobou napadeném rozhodnutí zcela absentují, neboť žalovaná rozhodla pouze s ohledem na pouhý počet žalobcových žádostí. Žalovaná však byla povinna přihlídnout k individuálním okolnostem případu žalobce a své závěry dostatečně odůvodnit.
35. Soud v této souvislosti poukazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu týkající se rozhodování správních soudů o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce, konkrétně případů, kdy soudy nevyhovují žádostem o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce právě s ohledem na počet vedených sporů. Ačkoliv se jedná o odlišnou situaci, je soud přesvědčen, že níže uvedené obecné právní závěry lze vztáhnout i na nyní posuzovanou věc. Soud proto odkazuje například na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 2. 2021, č. j. 10 As 395/2020-17, ze dne 16. 10. 2020, č. j. 2 As 331/2020-10, či ze dne 10. 11. 2020, č. j. 10 As 296/2020-12. Soud konstatuje, že z uvedených rozhodnutí je zřejmé, že v případech, kdy soud nevyhověl žádostem o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce s ohledem na počet vedených sporů, k tomu ovšem vždy přistoupily další okolnosti, např. jakým způsobem ten který žalobce vyvolává a vede soudní spory, to, co je podstatou těchto sporů, sériová a stereotypní argumentace atd. Naopak Nejvyšší správní soud shledal důvodnou kasační stížnost v případě, kdy soud rozhodl pouze paušálně s ohledem na počet podaných žádostí a žalob, nepřihlédl k individuálním okolnostem případu a své závěry v tomto směru dostatečně neodůvodnil.
36. Soud dodává, že žalovaná své úvahy ohledně zneužívání práva na bezplatnou právní pomoc dle § 18c odst. 5 zákona o advokacii žalobcem přiblížila ve vyjádření k žalobě. Soud ovšem zdůrazňuje, že nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nedostatek důvodů nelze zhojit ve vyjádření k žalobě (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2008, č. j. 8 Afs 66/2008-71, či ze dne 28. 1. 2009, č. j. 1 As 110/2008-99).

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

37. S ohledem na výše uvedené soud konstatuje, že napadené rozhodnutí je dílem nezákonné a dílem nepřezkoumatelné. Soud tedy podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil žalobou napadené rozhodnutí pro nezákonnost, jakož i pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí a věc vrátil žalované k dalšímu řízení dle § 78 odst. 4 s. ř. s. Právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán dle § 78 odst. 5 s. ř. s.
38. Výrok o nákladech řízení (výrok II) je odůvodněn § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce měl ve věci úspěch, podle § 60 odst. 1 s. ř. s. mu tedy přísluší právo na náhradu

nákladů řízení. Žalobci však v řízení před zdejším soudem žádné důvodně vynaložené náklady nevznikly. Žalobce neměl náklady se zaplacením soudního poplatku, neboť byl od soudních poplatků osvobozen usnesením Městského soudu v Praze ze dne 6. 8. 2019, č. j. 5 A 47/2019-26. Neměl ani náklady spojené s právním zastoupením, neboť byl v řízení zastoupen zástupcem, který mu byl ustanoven citovaným usnesením zdejšího soudu. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s.), nikoli žalovaný. Žalobci tak žádnou náhradu nákladů řízení nelze přiznat. Žalovaný pak na náhradu nákladů řízení jako neúspěšný účastník nemá právo. Proto soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

39. O odměně ustanoveného právního zástupce žalobce soud rozhodl ve výroku III. tohoto rozhodnutí dle § 35 odst. 10 s. ř. s., podle kterého byl-li ustanoven účastníku zástupcem advokát, platí jeho hotové výdaje a odměnu za zastupování, popř. daň z přidané hodnoty, stát. Odměna ve výši 6 800 Kč sestává ze dvou úkonů právní služby (převzetí a příprava zastoupení; podání doplnění žaloby), přičemž sazba odměny za jeden úkon právní služby činí dle advokátního tarifu – vyhlášky č. 177/1996 Sb. částku 3 100 Kč (§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. b), d), g) cit. vyhlášky v rozhodném znění), tj. 2 x 3 100 Kč, a dvě paušální částky ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 cit. vyhlášky v rozhodném znění), tj. 2 x 300 Kč. Zástupce žalobce současně není plátcem DPH (na výzvu soudu ze dne 30. 3. 2020, aby právní zástupce žalobce soudu doložil potvrzení o tom, že je plátcem DPH, nereagoval).
40. Zároveň soud výrokem pod bodem IV. tohoto rozhodnutí vyzval zástupce žalobce k poskytnutí součinnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 26. května 2021

Mgr. Gabriela Bašná v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.